

ZBIGNIEW GRZYMAŁA

Szkoła Główna Handlowa, Warszawa, Polska • Warsaw School of Economics, Poland

Przemiany w zarządzaniu gospodarką odpadami w Polsce w świetle zmian ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach

Conversions in management of waste economy in Poland in the light of changes of act on the maintenance of clearness of wastes and order in municipalities

Streszczenie: Celem artykułu jest ocena zdolności finansowych polskiego społeczeństwa wobec przeobrażeń gospodarki odpadami. Kierunek tych przeobrażeń ukazują m.in. kolejne nowelizacje ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Celem tych zmian jest przede wszystkim przeobrażenie polskiej gospodarki odpadami zgodnie z dyrektywami Unii Europejskiej. Artykuł powstał jako rezultat badania mechanizmów ustalania maksymalnych i minimalnych stawek opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Badanie opierało się na analizie danych statystycznych, wywiadów przeprowadzonych w gminach oraz wynikach ankiet. Z analizy danych GUS oraz wyników badań przeprowadzonych przez autora wynika, że:

1. Nowelizacja ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie nie przyniosła do tej pory oczekiwanych rezultatów, tzn. zmniejszenia zanieczyszczenia środowiska, rozumianego głównie jako zmniejszenie liczby dzikich składowisk odpadów.
2. Niektóre przedsiębiorstwa odbierające odpady składują je również w lasach czy rowach lub wyrobiskach, obniżając w ten sposób koszty operacyjne.
3. Polskie społeczeństwo jest w stanie płacić więcej za usługi komunalne, w tym za odbiór odpadów, co może przyczynić się z jednej strony do podwyżki opłaty, a z drugiej do pośredniego sfinansowania droższych, ale prośrodowiskowych regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK).
4. Prośrodowiskowe RIPOK pozwolą na obniżenie obecnie płaconych kar za niedotrzymanie środowiskowych zobowiązań unijnych i uniknięcie dodatkowych kar w przyszłości¹.
5. Inwestycje pro-środowiskowe mogą lokalnie i regionalnie pobudzić koniunkturę gospodarczą, stwarzając nowe miejsca pracy. Skala i wielkość tego procesu zależy od zaangażowania w te inwestycje lokalnych i regionalnych inwestorów.

Abstract: The aim of the article is to estimate the capability of sponsorship by the Polish society of the waste economy transformation, shown inter alia in next amendments to an act on the maintenance of clearness of wastes and order in municipalities, in direction indicated by the European Union. It has emerged as a result of research of common authors about capability of installation maximal and

¹ Unia nalicza Polsce kary, ok. 70 tys. euro dziennie, za niespełnienie od 2010 roku wymogu osiągnięcia poziomu przetwarzania frakcji biodegradowalnej (Górnicki, 2014: 145).

minimal rates of charges for municipal wastes incurred, but in consequence by inhabitants in context of municipal costs. Research was based on analysis of statistic data, interviews carried in municipalities and results of questionnaires.

After the GUS analysis and the results of the author's own study it turns out, that:

1. Amendments the act on the maintenance of clearness economy wastes and order in municipalities until now did not result in a decrease of environment pollution.
2. Some waste enterprises, which have won bids, at it seems store away partly in forests or ditches or pits, in this way lowering operative costs.
3. Polish society as from GUS data result can theoretically pay more for municipal services, including the receipt of waste comparing to this moment and this fact can increase the level of charge on the one hand but on the other hand can let to financing more expensive but pro-environmental regional installations for processing municipal waste.
4. Pro-environmental regional installations for processing municipal waste let to decrease the current fines for not keeping environmental union obligations, and will allow avoiding additional fines in the future¹.
5. Pro-environmental investments can prompt local and regional economic situation by adding new work-places. Scale and size of this process depends on engagement of local and regional investors to these investments.

Słowa kluczowe: gospodarka odpadami; poziom akceptowalności społecznej; prośrodowiskowe inwestycje

Keywords: level of social acceptableness; pro-environmental investments; waste economy

Otrzymano: 2 lutego 2015

Received: 2 February 2015

Zaakceptowano: 18 lipca 2015

Accepted: 18 July 2015

Sugerowana cytacja / Suggested citation:

Grzymała, Z. (2015). Przemiany w zarządzaniu gospodarką odpadami w Polsce w świetle zmian ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. *Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego*, 29(3), 136–146.

WSTĘP

Zgodnie ze strategią Unii Europejskiej w odniesieniu do gospodarki odpadami kraje członkowskie powinny dążyć do zmniejszania negatywnych skutków wytwarzania odpadów i gospodarowania nimi dla zdrowia ludzkiego i środowiska. Polityka dotycząca odpadów powinna również zmierzać do ograniczenia wykorzystania zasobów oraz sprzyjać praktycznemu zastosowaniu hierarchii postępowania z odpadami (Dyrektywa, 2008).

Naczelnym priorytetem gospodarki odpadami zawartym w prawodawstwie unijnym jest zapobieganie ich powstawaniu oraz dbanie o to, aby ponowne wykorzystanie i recykling materiałów miały pierwszeństwo przed pozyskiwaniem energii z odpadów (Dyrektywa, 2008). Zgodnie z dyrektywą w sprawie odpadów kraje członkowskie, w tym Polska, muszą osiągnąć określone poziomy recyklingu w ustalonych okresach, jako rezultat odchodzenia od składowania odpadów. Inną formą zapobiegania gromadzeniu odpadów może być ich utylizacja

¹ The Union is charging a penalty of about 70,000 EUR a day for not fulfilling the requirement of reaching the degradable fraction processing level since 2010 (Gónicki, 2014:145).

termiczna w elektrociepłowniach. Polska, przyłączając się do Wspólnoty Europejskiej, zobowiązała się dostosować swoje zobowiązania prawne do rozwiązań unijnych także w odniesieniu do gospodarki odpadami. W związku z tym wprowadziła prawo w zakresie recyklingu (Rozporządzenie, 2012). W 2020 roku upływa termin osiągnięcia poziomu recyklingu i przygotowania odpadów do ponownego użycia. Poziom ten wynosi 50%. W odniesieniu do odpadów komunalnych dotyczy to takich surowców, jak: papier, metale, tworzywa sztuczne i szkło. Z kolei poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych w 2020 roku powinien wynosić wagowo co najmniej 70%.

Celem niniejszego artykułu jest teoretyczna ocena możliwości finansowania przez polskie społeczeństwo kosztów przeobrażenia gospodarki odpadami, co zostało ukazane m.in. w kolejnych nowelizacjach ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Ustawa, 1996), w kierunku wskazywanym przez Unię Europejską. Artykuł powstał w rezultacie wspólnego z innymi autorami badania mechanizmów ustalania maksymalnych i minimalnych stawek opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Grzymała, Goleń, Hossa, 2014). Badanie opierało się na analizie danych statystycznych, wywiadów przeprowadzonych w gminach oraz wyników ankiet.

Analiza możliwości płacenia przez mieszkańców określonych stawek za proces odbioru i przetwarzania odpadów komunalnych miała przynieść odpowiedź na pytanie, czy z finansowego punktu widzenia polskie społeczeństwo jest w stanie ponieść koszty dostosowywania się do unijnych wymagań w zakresie zagospodarowania odpadów. Należy bowiem pamiętać, że recykling lub termiczna utylizacja to stosunkowo drogie rozwiązania w porównaniu ze składowaniem.

GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI W POLSCE

Z punktu widzenia środowiskowych oczekiwań unijnych, jak zauważa G. Maśloch, „gospodarowanie odpadami komunalnymi można rozpatrywać w wymiarach:

1. społecznym (w tym m.in. wypełnienie zobowiązań międzynarodowych, obciążenie budżetów gospodarstw domowych związane z odbiorem i zagospodarowaniem odpadów, świadomość ekologiczna, komfort życia itd.),

2. ekonomicznym (w tym m.in. inwestycje w gospodarce odpadami komunalnymi, efektywność ekonomiczna zagospodarowania odpadów, organizacja przedsiębiorstw branży odpadowej, rynku odpadów komunalnych, koszty obsługi systemu, miejsca pracy itd.),

3. przyrodniczym (w tym m.in. wpływ na ochronę środowiska poprzez właściwe – przyjazne środowisku – zagospodarowanie odpadów komunalnych, produkcja „zielonej energii” itd.).

Podjęmowane decyzje dotyczące gospodarki odpadami pociągają za sobą skutki w pozostałych aspektach funkcjonowania – tj. społeczne, gospodarcze czy środowiskowe” (Maśloch, 2014: 31).

Gospodarka odpadami w Polsce składa się z dwóch podstawowych rynków: zbiórki i wywozu odpadów oraz rynku ich przetwarzania, który z kolei zawiera w sobie składowanie tych odpadów i ich przetwarzanie, czyli głównie recykling oraz przetwarzanie termiczne².

² W opracowaniu pominięto tematykę kompostowania odpadów oraz tzw. rynek oczyszczania miast.

Na zbiórkę i wywóz odpadów składa się m.in.: usuwanie odpadów bytowych mieszkańców oraz usuwanie innych odpadów, np. gruzu, odpadów zielonych itp. Ostatecznie za cały proces odbioru, wywozu i w rezultacie przetwarzania tych odpadów płacą, za pośrednictwem gmin, właściciele nieruchomości, co wynika z nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W przypadku nieruchomości wielomieszkańczych w imieniu mieszkańców pośredniczą najczęściej w tym procesie osoby sprawujące funkcję administratorów lub zarządców nieruchomości.

Zgodnie ze znowelizowaną ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nastąpiło tzw. władztwo (z ekonomicznego, a nie prawnego punktu widzenia) gmin nad odpadami. Stąd powstało wiele nowych obowiązków dla gmin, polegających na:

1. ustanowieniu sposobu zbierania i gromadzenia odpadów przez mieszkańców poprzez nowy regulamin utrzymania czystości i porządku,
2. poborze od mieszkańców opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
3. zleceniu w drodze przetargów przedsiębiorcom odbioru odpadów od mieszkańców oraz dostarczania ich do tzw. regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK),
4. organizacji budowy, utrzymania i eksploatacji regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych.

Drugim interesującym nas segmentem gospodarki odpadami jest przetwarzanie odpadów, czyli najczęściej ich składowanie lub utylizacja. Składowiska odpadów stałych w większości przypadków należą do gmin i tam można po ustalonej taryfie składować te odpady. Przedsiębiorstwa dowożące odpady uiszczają jedynie wspomnianą taryfę za składowanie, na wysokość której wpływ, poza właścicielem, mają marszałkowie województw. Stąd popularna nazwa tej taryfy – opłata marszałkowska. Najczęściej na składowiskach odpadów dodatkowo się je segreguje, sortując na szklane (stłuczka szklana), papierowe, plastikowe itd.

Segregacja odpadów wykonywana jest również bezpośrednio przez mieszkańców, czyli u źródła. Jednak proces ten jest wciąż kosztowny. Dochody ze sprzedaży tak pozyskanych surowców nie pokrywają w większości przypadków kosztów ich zbiórki i dowozu do punktów recyklingowych. Bardziej opłacalnym rozwiązaniem jest segregacja odpadów zmieszanych na składowiskach lub po prostu tam, gdzie zainstalowano odpowiednie urządzenia do ich segregacji.

Istnieje również pogląd, przedstawiany przez zarządy przedsiębiorstw gospodarki odpadami, że tańszym rozwiązaniem byłoby zrezygnowanie z segregowania odpadów przez mieszkańców lub poddanie segregacji tylko niektórych frakcji, jak np. papier, metal i szkło, które są najbardziej dochodowe. Segregacja tylko wybranych surowców byłaby prostsza, a dostarczenie ich do punktów zbierania odpadów odbywałoby się na koszt mieszkańców. Mogliby oni także, po dostarczeniu odpadów, otrzymywać odpowiednią rekompensatę finansową, niższą niż obecnie ponoszone wydatki na obsługę procesu zbiórki. Pozostałe surowce byłyby odzyskiwane przez sortownie odpadów.

Obecnie składowiska należą do tzw. regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych. Innymi instalacjami w tym segmencie gospodarczym są np. spalarnie odpadów, wytwarzające prąd i ciepło. Nowoczesne spalarnie wymagają jednak dużych nakładów,

co niewątpliwie odbije się na wysokości ponoszonych opłat. Jednak skutki niewywiązania się w odpowiednim czasie z unijnych zobowiązań środowiskowych będą jeszcze bardziej dotkliwe finansowo.

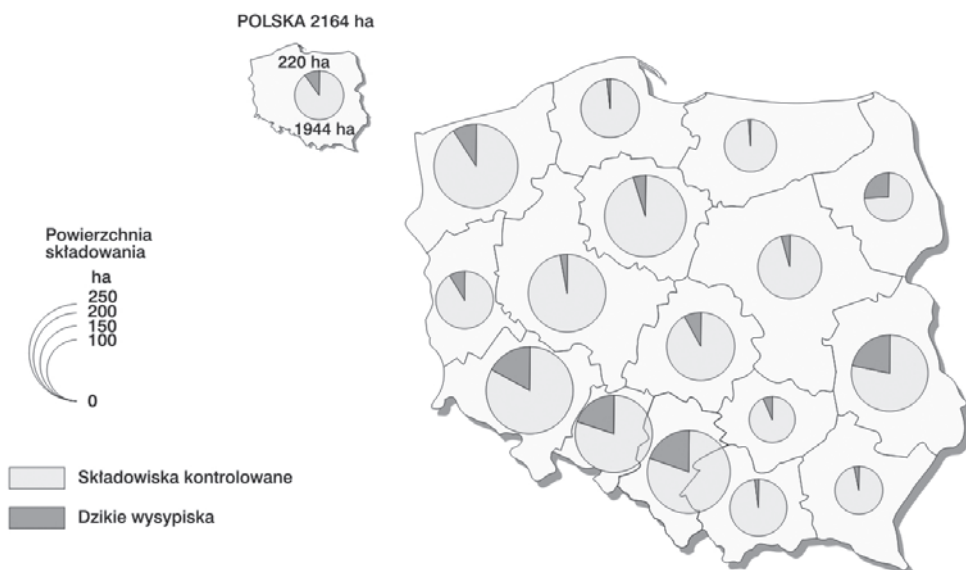
W obowiązującym dzisiaj systemie, opisanym szczegółowo w ustawie, stawkę opłaty oraz tryb i częstotliwość jej uiszczania ustala rada gminy w drodze uchwały. Stawka opłaty może być ustalona wg:

- liczby mieszkańców,
- powierzchni nieruchomości,
- zużycia wody.

Rada gminy może jednak ustalić jedną stawkę opłaty dla gospodarstwa domowego. Z kolei w przypadku niezamieszkałej nieruchomości stawka ta jest zależna od ilości zebranych odpadów.

Wszystkie opisane zmiany miały doprowadzić m.in. do zmniejszenia liczby dzikich wysypisk. Szacowano, że przed nowelizacją ustawy ok. 2 mln t odpadów rocznie znikało na takich wysypiskach (Górnicki, 2014: 146). Odpowiedzialnymi za tworzenie takich dzikich wysypisk byli wtedy mieszkańcy. Dane z 2013 roku pokazują jednak pewną niebezpieczną tendencję i potwierdzają, że, niezależnie od intencji ustawodawcy, nie zmniejszyła się ilość nielegalnie składowanych odpadów. W tym przypadku odpowiedzialność za wzrost liczby dzikich wysypisk spoczywała na przedsiębiorstwach. Na koniec 2013 roku (ryc. 1) w Polsce znajdowało się 2791 dzikich wysypisk (wobec 2334 w 2012 roku). W miastach istniało 1111 takich wysypisk (wzrost w porównaniu z 2012 rokiem o 69%), na obszarach wiejskich – 1680 (spadek w stosunku do 2012 roku o 2%) (*Infrastruktura...*, 2014: 32).

Ryc. 1. Powierzchnia składowania odpadów komunalnych w 2013 roku

Źródło: *Infrastruktura...* (2014: 32)

Stosunkowo najwięcej dzikich wysypisk zlokalizowanych było w południowej i wschodniej części kraju. Znajdują się one najczęściej w lasach, rowach melioracyjnych czy wyrobiskach piasku i żwiru pozyskiwanego do celów budowlanych. Urynkowienie gospodarki odpadami, mające w założeniach obniżyć koszty obsługi procesu odbioru i przetworzenia odpadów komunalnych lub np. poprawić jakość tego procesu przy niezmiennych kosztach, nie spełniło oczekiwanych założeń. Niektóre przedsiębiorstwa gospodarki odpadami, zajmujące się ich odbiorem od mieszkańców, zamiast dostarczać je do regionalnych instalacji przetwarzania odpadów, w celu obniżenia kosztów składowały je właśnie w tych niedozwolonych miejscach.

SPOŁECZNA AKCEPTOWALNOŚĆ WYDATKÓW NA GOSPODARKE ODPADAMI

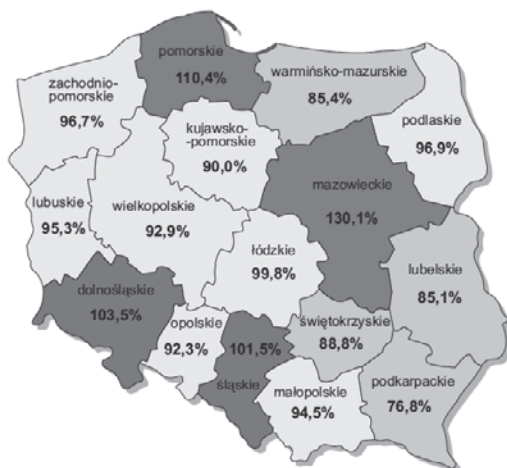
W celu zanalizowania społecznej akceptowalności wydatków w ujęciu teoretycznym w pierwszej kolejności porównano dochody mieszkańców z ich wydatkami. Ustalenie tej różnicy w dynamicznym ujęciu pozwoliło ocenić, czy dodatkowe wydatki na gospodarkę odpadami zmniejszą relatywnie do poprzednich okresów dochody rozporządzalne mieszkańców naszego kraju. Oczywiście, taka metoda może być dyskusyjna, gdyż nie uwzględnia „zgody mieszkańców” na potencjalne zmiany in plus wydatków na gospodarkę odpadami. Aby taką zgodę uzyskać, niezbędne są konsultacje społeczne, pokazujące potencjalne korzyści, jakie mogą przynieść podwyżki opłaty dla szeroko rozumianego środowiska społeczno-przyrodniczego. Wskaźnik miesięcznych dochodów rozporządzalnych³ na jedną osobę w gospodarstwach domowych przedstawia ryc. 2. W 2013 roku w gospodarstwach domowych ogółem przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na osobę w zaokrągleniu do 1 zł ukształtował się na poziomie 1299 zł i był realnie wyższy o 0,7% od dochodu z roku 2012 (*Sytuacja...*, 2014: 11).

Najkorzystniejsza sytuacja pod względem przeciętnego dochodu na jednego mieszkańca w 2013 roku (powyżej średniej krajowej) kształtowała się w województwach mazowieckim (130,1%), pomorskim (110,4%), dolnośląskim (103,5%) oraz śląskim (101,5%). Najmniejszy dochód na osobę mieli mieszkańcy województw północno-wschodnich i wschodnich, przy czym najgorzej wypadło pod tym względem województwo podkarpackie (76,8%).

Przeciętne miesięczne wydatki w gospodarstwach domowych na osobę w 2013 roku wyniosły 1062 zł i pozostały realnie na tym samym poziomie jak w roku 2012 (*Sytuacja...*, 2014: 1). Wskaźnik przeciętnych miesięcznych wydatków na jedną osobę w gospodarstwach domowych prezentuje ryc. 3.

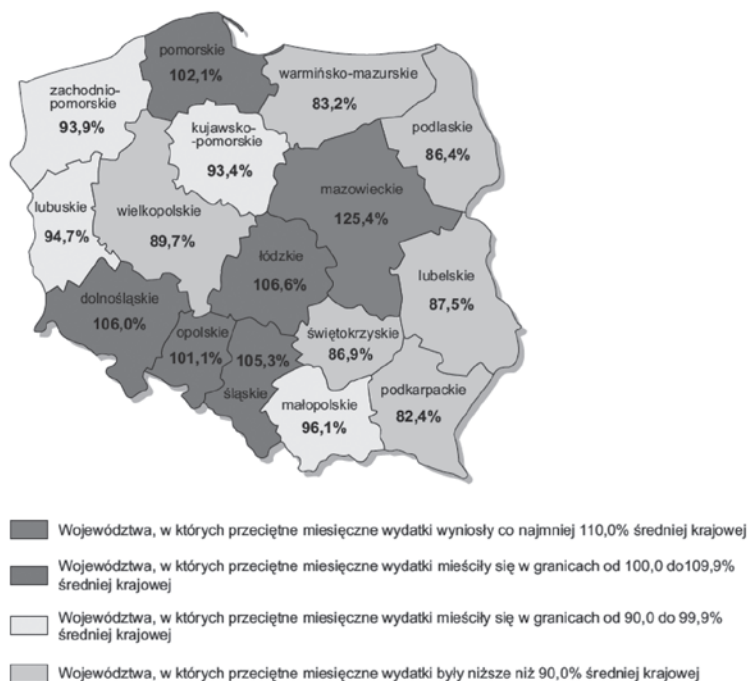
³ Dochód rozporządzalny jest to suma bieżących dochodów gospodarstwa domowego z poszczególnych źródeł pomniejszona o zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, płacone przez płatnika w imieniu podatnika (od dochodów z pracy najemnej oraz od niektórych świadczeń z ubezpieczenia społecznego i pozostałych świadczeń), o podatki od dochodów z własności, podatki płacone przez osoby pracujące na własny rachunek, w tym przedstawicieli wolnych zawodów i osób użytkujących gospodarstwo indywidualne w rolnictwie, oraz o składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne (Grzymała, Goleń, Hossa, 2014: 11).

Ryc. 2. Wskaźnik przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na jedną osobę w gospodarstwach domowych w stosunku do średniej krajowej (Polska = 100) w 2013 roku

Źródło: *Sytuacja gospodarstw domowych...* (2014: 11)

Ryc. 3. Wskaźnik przeciętnych miesięcznych wydatków na jedną osobę w gospodarstwach domowych w stosunku do średniej krajowej (Polska = 100) w 2013 roku

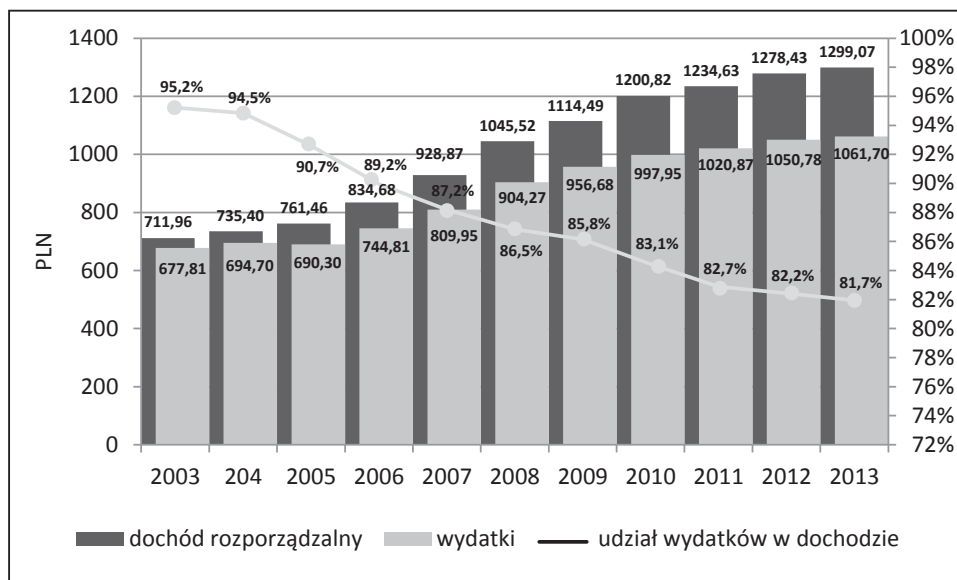

Źródło: *Sytuacja gospodarstw domowych...* (2014: 12)

Najwyższy przeciętny poziom wydatków na jedną osobę (powyżej średniej krajowej) zanotowano w województwach mazowieckim, dolnośląskim, śląskim, łódzkim, opolskim i pomorskim. W pozostałych województwach wydatki były poniżej średniej krajowej. Najniższy poziom wydatków w 2013 roku zanotowano w województwie podkarpackim (82% średniej krajowej).

Na ryc. 4 porównano kształtowanie się dochodów rozporządzalnych i wydatków w latach 2003–2013.

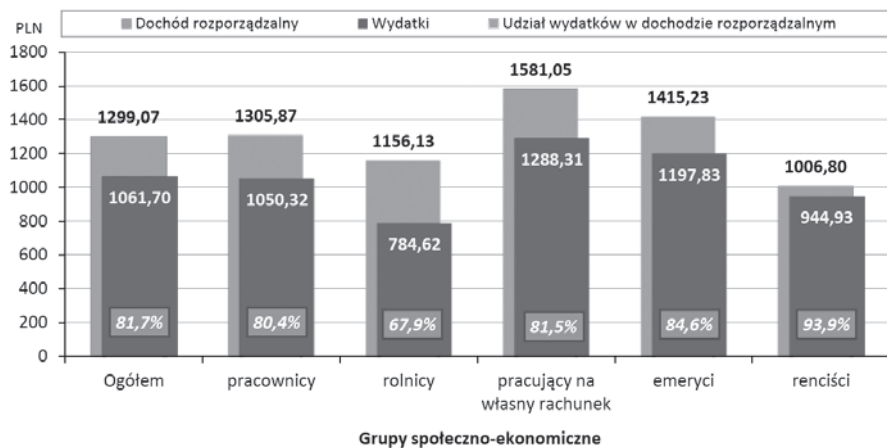
Ryc. 4. Poziom przeciętnych miesięcznych dochodów i wydatków na jedną osobę w gospodarstwie domowym oraz udział wydatków w dochodzie rozporządzalnym w latach 2003–2013

Źródło: *Sytuacja gospodarstw domowych...* (2014: 1)

W badanym okresie odnotowano wzrost zarówno dochodów rozporządzalnych, jak i wydatków. Dochody rosły szybciej, stąd udział w nich wydatków zmalał z ponad 95% udziału w 2003 do ok. 82% w 2013 roku. Niezależnie zatem od sposobów szacowania prognozy akceptowalności społecznej (por. Grzymała, Goleń, Hossa, 2014: 9–17), wyraźnie widać w ostatnich 10 latach zmniejszenie obciążeń wydatkowych, w tym na usługi gospodarki odpadami, w strukturze dochodów rozporządzalnych mieszkańców Polski. Zwiększenie tych wydatków, kosztem np. oszczędności na rzecz rozbudowania nowoczesnych instalacji RIPOK i w konsekwencji zmniejszenia, a w przyszłości uniknięcia płacenia kar za niedotrzymanie środowiskowych zobowiązań unijnych, wydaje się jak najbardziej realne. Można zastanowić się nad kształtowaniem się potencjalnych obciążeń, np. względem grup ekonomiczno-społecznych i zróżnicowania terytorialnego. Na ryc. 5 zaprezentowano dochody i wydatki w 2013 roku wg grup społeczno-ekonomicznych.

Ryc. 5. Dochody i wydatki oraz udział przeciętnych miesięcznych wydatków w dochodzie rozporządzalnym (na jedną osobę w gospodarstwie domowym) wg grup społeczno-ekonomicznych w 2013 roku

Źródło: *Sytuacja gospodarstw domowych...* (2014: 3)

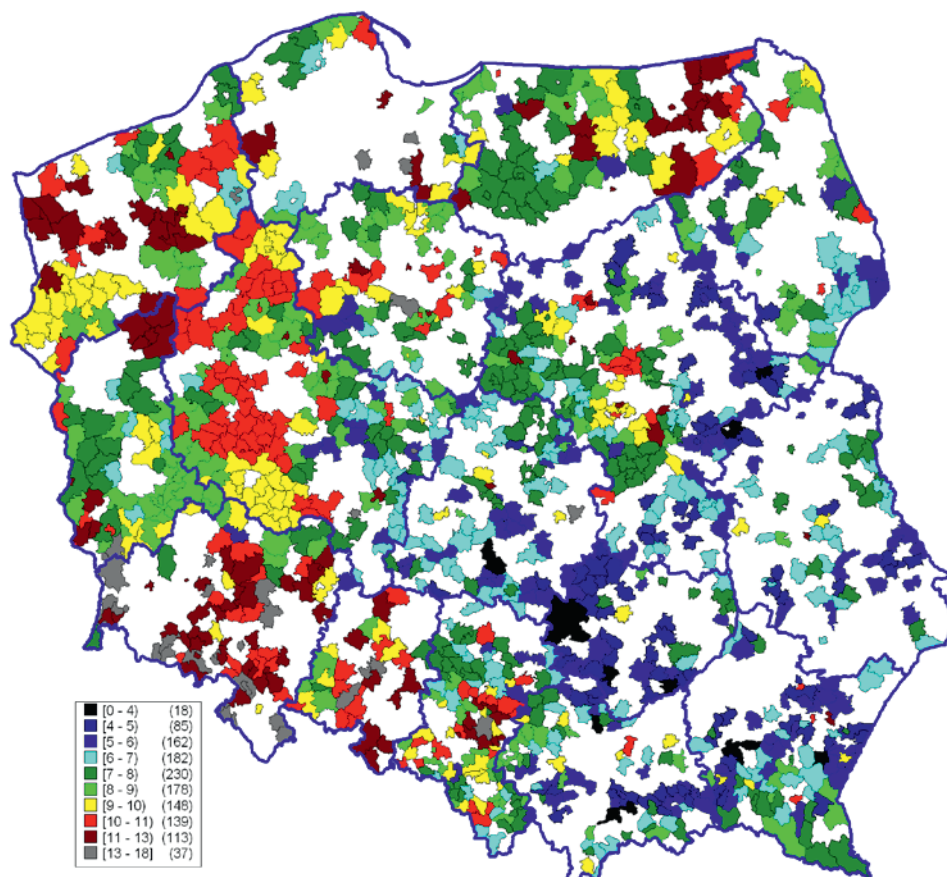
Stosunkowo najmniej wydają rolnicy w porównaniu z ich oficjalnymi dochodami. Udział ich wydatków w dochodach rozporządzalnych w 2013 roku wynosił około 68%. Wielkość samych wydatków to 785 zł na jednego rolnika miesięcznie – najmniejsza z przedstawianych grup społeczno-ekonomicznych. Na pewno jest to związane z częściowym spożyciem produkcji wytwarzanej w ramach własnego gospodarstwa domowego. Poza rolnikami najmniejszy udział wydatków w dochodach miała grupa szeroko rozumianych pracowników (80,4%) oraz pracujących na własny rachunek (81,5%). To potencjalne grupy społeczno-ekonomiczne do tzw. „dociążania fiskalnego”⁴.

Ryc. 6 prezentuje część wyników wspomnianego badania, przeprowadzonego m.in. przez autora niniejszego artykułu, dotyczącego wytycznych w sprawie maksymalnych i minimalnych opłat. Na następnej stronie przedstawiono rozkład opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wg metody na jednego mieszkańca. W legendzie zamieszczono wielkość opłaty w określonym przedziale złotowym oraz liczbę gmin mieszczących się w tym przedziale.

Dane przedstawiają ogólną tendencję – niezależnie od sposobu odbioru odpadów i metody – występowania najniższych opłat we wschodniej i centralnej Polsce. Najwyższe opłaty ustalono w południowo-zachodniej Polsce. Wyniki te mogą sugerować lokalizacje droższych i bardziej nowoczesnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych i tym samym dalsze potencjalnie wyższe obciążenia ludności zamieszkującej część południowo-zachodnią Polski. W pozostałych częściach kraju powinny raczej dominować tańsze rozwiązania z zakresu zagospodarowania odpadów komunalnych.

⁴ Oznacza to, że inne grupy społeczno-ekonomiczne, z uwagi na ich sytuację materialną, powinny być mniej obciążone podwyżkami kosztem najlepiej sytuowanych grup. Różnicowanie stawek opłat zależy m.in. od przyjętych przez gminę metod.

Ryc. 6. Wysokość miesięcznych opłat za gospodarowanie segregowanymi odpadami komunalnymi (w zł) naliczanych wg metody na jednego mieszkańca

Legenda: w pierwszym nawiasie został podany przedział wysokości opłaty w zł; w drugim nawiasie – liczba gmin.

Źródło: Grzymała, Goleń, Hossa (2014: 44)

WNIOSKI

Po analizie danych GUS oraz wyników przeprowadzonych przez autora badań wynika, że:

1. Nowelizacja ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie nie przyniosła do tej pory oczekiwanych efektów, tzn. zmniejszenia zanieczyszczenia środowiska, rozumianego głównie jako zmniejszenie liczby dzikich składowisk odpadów.

2. Niektóre przedsiębiorstwa odbierające odpady składują je również w lasach czy rowach lub wyrobiskach, obniżając w ten sposób koszty operacyjne.

3. Polskie społeczeństwo jest w stanie płacić więcej za usługi komunalne, w tym za odbiór odpadów, co może przyczynić się z jednej strony do podwyżki poziomu opłaty, a z drugiej – do pośredniego sfinansowania droższych, ale prośrodowiskowych regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych.

4. Prośrodowiskowe instalacje RIPOK pozwolą na obniżenie obecnie płaconych kar za niedotrzymanie zobowiązań unijnych i uniknięcie dodatkowych kar w przyszłości.

5. Prośrodowiskowe inwestycje mogą lokalnie i regionalnie pobudzić koniunkturę gospodarczą, stwarzając nowe miejsca pracy. Skala i wielkość tego procesu zależy od zaangażowania w te inwestycje lokalnych i regionalnych inwestorów.

Literatura References

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy (Dz.U. UE L z 22 listopada 2008 r.).
- Górnicki, E. (2014). Wpływ stawki opłaty za zagospodarowanie odpadów komunalnych na budżet gminy. *Studia i Prace Kolegium Zarządzania i Finansów*, 138. Warszawa: Oficyna Wydawnicza Szkoły Głównej Handlowej.
- Grzymała, Z., Goleń, M., Hossa, P. (2014). *Wytyczne dotyczące ustalania maksymalnych i minimalnych stawek opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi z analizą kosztów gospodarki odpadami komunalnym ponoszonych przez gminę. Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach PO Pomoc techniczna 2007–2013*, Warszawa.
- Infrastruktura komunalna w 2013 roku* (2014). Warszawa: GUS.
- Maśloch, G. (2014). Gospodarowanie odpadami komunalnymi w aspekcie wyzwań wynikających z realizacji koncepcji zrównoważonego rozwoju (wybrane problemy). *Studia i Prace Kolegium Zarządzania i Finansów*, 138. Warszawa: Oficyna Wydawnicza Szkoły Głównej Handlowej.
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 29 maja 2012 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz.U. z 2012 r. poz. 645).
- Sytuacja gospodarstw domowych w 2013 roku w świetle wyników badania budżetów gospodarstw domowych* (2014). Warszawa: GUS, Departament Badań Społecznych i Warunków Życia.
- Ustawa z 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2005 r. nr 236, poz. 2008 z późn. zm.).

Zbigniew Grzymała, dr hab., prof. SGH, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Katedra Ekonomiki i Finansów Samorządu Terytorialnego. Kierownik Katedry. Zainteresowania badawcze: teoria przedsiębiorstwa, analiza ekonomiczno-finansowa, restrukturyzacja gospodarki komunalnej, ekonomia sektora publicznego itp.

Zbigniew Grzymała, Ph.D., prof. Warsaw School of Economics. Department of Local Government Economy and Financing. Head of the Chair. Research interest: enterprise theory, economic and finance analysis, restructuring of municipal economy, economy of public sector, etc.

Adres/address:

Szkoła Główna Handlowa
Katedra Ekonomiki i Finansów Samorządu Terytorialnego
al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa, Polska
e-mail: zbigniew.grzymala@sgh.waw.pl